

Dosarul nr. 2r-12/21

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (jud.: E. Ciubotaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: L. Bulgac, I. Dutca, O. Cojocar)

DECIZIE

07 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Pagu Alexandru, reprezentat de avocatul Dariev Boris,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Pagu Diana împotriva lui Alexandru Pagu, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Familiei Orhei cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori,

împotriva încheierii din 30 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de Pagu Alexandru, reprezentat de avocatul Boris Dariev, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a ț ă:

La 23 august 2019 Pagu Diana a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandru Pagu, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Familiei Orhei, solicitând desfacerea căsătoriei înregistrată și trecută în registrul actelor de stare civilă sub nr. XXXXX de către Oficiul Stare Civilă Orhei, determinarea domiciliului copiilor minori: XXXXX, născut la XXXXX, XXXXX, născută la XXXXX și XXXXX, născută la XXXXX, împreună cu ea, încasarea din contul pârâtului în beneficiul ei a pensiei de întreținere pentru copiii minori: XXXXX, născut la XXXXX, XXXXX, născută la XXXXX și XXXXX, născută XXXXX, în sumă bănească fixă a câte 1.500 de lei, lunar, pentru fiecare copil în parte, până la atingerea majoratului copiilor.

Prin hotărârea din 22 octombrie 2019 a Judecătoria Orhei, sediul Central, acțiunea depusă de Pagu Diana a fost parțial admisă. A fost desfăcută căsătoria încheiată între Alexandru Pagu și Pagu Diana la 26 februarie 2005 înregistrată la Oficiul Stării Civile Orhei sub nr. XXXXX. S-a încasat din contul lui Alexandru Pagu și Diana Pagu în bugetul de stat taxa de stat pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei în mărime de 500% din cota procentuală fixă calculată în unități convenționale, adică a câte 100 de lei de la fiecare. S-a determinat domiciliul copiilor minori: XXXXX, născut la XXXXX, XXXXX, născută la XXXXX și XXXXX, născută la XXXXX, împreună cu mama Pagu Diana. S-a încasat din

contul lui Alexandru Pagu în beneficiul Dianei Pagu pensia de întreținere pentru copiii minor: XXXXX, născut la XXXXX, XXXXX, născută la XXXXX și XXXXX, născută la XXXXX, în sumă bănească fixă în mărime de 1.400 de lei, lunar, pentru fiecare copil în parte, începând cu 23 august 2019 până la atingerea majoratului copiilor. S-a încasat din contul lui Alexandru Pagu în bugetul de stat suma de 1.512 lei taxa de stat. În rest, acțiunea depusă de Pagu Diana a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 15 iulie 2020 Pagu Alexandru, reprezentat de avocatul Dariev Boris, a depus cerere de apel nemotivată și netimbrată împotriva hotărârii primei instanțe. Totodată, a indicat că după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe își rezervă dreptul de completare și concretizare a prezentei cereri de apel.

Prin încheierea din 30 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, a fost restituit apelul declarat de Pagu Alexandru, reprezentat de avocatul Boris Dariev, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

La 27 octombrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Pagu Alexandru, reprezentat de avocatul Dariev Boris, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând repunerea în termenul de declarare a recursului, admiterea acestuia, casarea încheierii din 30 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei încheieri noi de punere pe rol a cererii de apel.

În motivarea recursului Pagu Alexandru a invocat că este greșită concluzia instanței de apel că prin cererea de apel nemotivată nu a solicitat repunerea acesteia în termen, având în vedere că în textul cererii respective a indicat că după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe va prezenta apelul desfășurat, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului și solicitările sale, inclusiv de repunere în termen a cererii de apel.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 30 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 21 august 2020 la adresa de domiciliu a lui Pagu Alexandru: XXXXX (f.d. 45), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către ultimul.

Totodată, în cererea de recurs Pagu Alexandru a menționat că încheierea din 30 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău a recepționat-o la 14 octombrie 2020, adresându-se în cancelaria Judecătoriei Orhei, sediul Central (f.d. 54).

Astfel, recursul declarat la 27 octombrie 2020, este în termen.

La 09 decembrie 2020 în adresa Dianei Pagu și Direcției Generale Asistență Socială și Protecția Familiei Orhei a fost expediată copia recursului declarat de Pagu Alexandru, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referințelor (f.d. 69), însă intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3

judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Se reține că termenul de apel este un termen imperativ (obligatoriu), legal (prevăzut de lege) și absolut (categoric).

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 22 octombrie 2019 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătoria Orhei, sediul Central.

Iar, la 15 iulie 2020 Pagu Alexandru, reprezentat de avocatul Dariev Boris, a depus la Judecătoria Orhei, sediul Central, cerere de apel nemotivată și netimbrată împotriva hotărârii din 22 octombrie 2019, invocând în textul acesteia că după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe își rezervă dreptul de completare și concretizare a prezentei cereri de apel.

Ca urmare, prin încheierea din 30 iulie 2020, Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, a restituit apelul declarat de Pagu Alexandru, reprezentat de avocatul Boris Dariev, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Analizând circumstanțele expuse în raport cu normele de drept citate supra și materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de Pagu Alexandru în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de

procedură civilă, deoarece cererea de apel a fost depusă peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, iar apelantul Pagu Alexandru nu a solicitat repunerea cererii de apel în termen în conformitate cu art. 116 din Codul de procedură civilă.

Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii a Judecătoriei Orhei, sediul Central a fost pronunțat la 22 octombrie 2019, pe când cererea de apel (nemotivată) a fost depusă de către Pagu Alexandru abia la 15 iulie 2020, aproape peste 9 luni de zile.

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că, termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

La caz, se reține că Pagu Alexandru în cererea de apel din 15 iulie 2020 nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, cu indicarea motivelor și anexarea probelor concludente și pertinente ce justifică omiterea acestuia.

Nu poate fi reținut argumentul invocat de Pagu Alexandru în cererea de recurs precum că este greșită concluzia instanței de apel că prin cererea de apel nemotivată nu a solicitat repunerea acesteia în termen, având în vedere că în textul cererii respective a indicat că după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe va prezenta apelul desfășurat, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului și solicitările sale, inclusiv de repunere în termen a cererii de apel, care este declarativ. Or, repunerea în termenul de apel se face de către instanța de judecată doar în cazurile și în ordinea strict reglementată de art. 116 din Codul de procedură, care cert, expres și imperativ stipulează că, repunerea în termen a actului de procedură poate fi efectuată doar *la cererea scrisă a persoanei care o solicită și cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului*.

Prin urmare, Pagu Alexandru și avocatul său împuternicit Dariiev Boris odată ce erau la curent că au contestat hotărârea primei instanțe peste termenul de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului, trebuiau să depună diligența și să întreprindă toate măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță prin depunerea unei cereri de repunere în termenul de declarare al apelului, cu anexarea probelor justificative, prin care să se confirme imposibilitatea depunerii a cererii de apel în termenul de atac prevăzut de lege.

În acest se rețin prevederile art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Faptul că prin cererea de apel nemotivată din 15 iulie 2020 Pagu Alexandru și-a rezervat dreptul că după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe va depune apelul desfășurat în care va expune completările și concretizările cererii de apel, nu constituie temei de repunere a apelului în termenul de atac, or, atare solicitare nu a fost formulată de către recurentul/apelant în cererea respectivă, iar instanța de apel nu era în drept din oficiu să dispună acest lucru, fără ca apelantul să solicite acest fapt, care în consecință putea să ducă la o încălcare a părților la un proces echitabil.

Colegiul reține că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Ținând cont de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră drept întemeiată și legală încheierea din 30 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul

declarat de Pagu Alexandru, reprezentată de avocatul Dariev Boris, și de a menține încheierea din 30 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Pagu Alexandru, reprezentată de avocatul Dariev Boris.

Se menține încheierea din 30 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Pagu Diana împotriva lui Alexandru Pagu, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Familiei Orhei cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic